

Avaluació preliminar i consulta pública prèvia a l'elaboració de projectes normatius

1. Els problemes que es pretenen solucionar

L'article 9 de l'Ordre de 28 de juliol de 1992, de desplegament del Decret 279/1987, de 27 d'agost, pel qual es regulen els centres ocupacionals per a persones amb discapacitat, determina que una de les causes d'extinció de la relació contractual d'usuari d'una plaça concertada d'un centre ocupacional és l'inici d'una relació ordinària de treball per part de l'usuari. Aquest precepte resulta d'aplicació tant pels Serveis de Teràpia Ocupacional, com pels Serveis Ocupacionals d'Inserció, per remissió de la disposició addicional 1 del Decret 336/1995, de 28 de desembre, pel qual es regula el Servei Ocupacional d'Inserció en els Centres Ocupacionals per a persones amb discapacitat.

Això implica que les més de 10.000 persones amb discapacitat que assisteixen a aquests serveis d'atenció diürna arreu de Catalunya no poden subscriure un contracte laboral per a exercir un treball temporal o esporàdic sense perdre la plaça que ocupen al servei.

En cas que un usuari iniciï una relació laboral temporal, de curta durada, automàticament perd la seva plaça al servei i, en finalitzar la relació laboral, ha de tornar a la llista d'espera fins a obtenir una nova plaça disponible. En conseqüència, aquesta persona quedaria sense cap ocupació durant mesos, fins que pogués tornar a un centre de dia.

Així mateix, en cas que un usuari del centre iniciï una relació laboral que implica treballar, per exemple, només un dia a la setmana, aquest perd la seva plaça al servei i queda desocupat els 4 dies restants.

En ambdós casos es genera una situació inacceptable, atès que és primordial que les persones amb discapacitat tinguin una vida activa, una rutina i estiguin integrades en la societat, motiu pel qual és molt important que puguin continuar assistint al centre ocupacional.

És evident que la normativa relativa als serveis de centres de dia ocupacionals a Catalunya ha quedat desfasada, atès que durant els darrers anys, tant la societat com el món laboral han evolucionat molt, sobretot pel que fa a la integració de les persones amb discapacitat. En aquest nou context social i laboral, les persones amb discapacitat tenen oportunitats reals d'aconseguir un treball remunerat, encara que sigui temporal, i correspon al Departament de Drets Socials eliminar les barreres que els hi dificulten l'accés, per tal d'afavorir la seva inclusió i integració, tal com promou la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 13 de desembre de 2006.

El Departament de Drets Socials rep moltes demandes de persones d'aquest col·lectiu que tenen l'oportunitat d'exercir un treball temporal o esporàdic remunerat, però no ho fan perquè això implicaria la pèrdua de la seva plaça al servei d'atenció diürna. Així doncs, es tracta d'un problema real que impedeix la inclusió laboral de les persones amb discapacitat i, en conseqüència, dificulta la seva integració social.

2. Els objectius que es volen assolir

Aquesta intervenció persegueix facilitar la integració i inclusió laboral de les persones amb discapacitat que assisteixen a serveis de centres de dia ocupacionals, permetent que puguin compatibilitzar l'assistència al centre amb un treball remunerat de caràcter temporal o esporàdic, sense que perdin la seva plaça al servei. Per tant, es pretén adaptar la normativa vigent a la societat i realitat laboral actual incloent-hi excepcions a la causa d'extinció del contracte assistencial de l'usuari d'una plaça concertada per l'inici d'una relació ordinària de treball prevista a l'art. 9 de l'Ordre de 28 de juliol de 1992.

3. Les possibles solucions alternatives normatives i no normatives

L'opció de no fer res comporta mantenir una situació que no permet als usuaris dels serveis d'atenció diürna iniciar una relació laboral, encara que sigui temporal o esporàdica, sense perdre la plaça que ocupen al servei.

Aquesta situació impedeix la integració i inclusió laboral de les persones amb discapacitat que assisteixen a serveis d'atenció diürna i que, en el context laboral actual, tenen opcions reals de ser contractades per fer treballs temporals o esporàdics.

Per tant, no fer res respecte de la problemàtica exposada no és una opció, atès que correspon als poders públics la millora de la qualitat de vida de totes les persones i la promoció de la integració social, econòmica i laboral de les persones amb discapacitat. Així mateix, és obligació dels estats part signants de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'una altra índole que siguin pertinents per fer efectius els drets reconeguts en la convenció.

S'ha considerat que l'opció normativa preferida per a la solució del problema plantejat comporta elaborar una norma amb rang reglamentari en forma d'ordre que modifiqui l'article 9 de l'Ordre de 28 de juliol de 1992, en el sentit d'incloure algunes excepcions a la causa d'extinció del contracte assistencial de l'usuari d'una plaça concertada als serveis d'atenció diürna per l'inici d'una relació ordinària de treball.

Aquestes excepcions podrien ser les següents:

- a) Quan es tracti d'una relació ordinària de treball amb un horari compatible amb el del servei d'atenció diürna.
- b) Quan es tracti d'una relació ordinària de treball de durada determinada amb una jornada coincident amb l'horari del servei d'atenció diürna en un màxim de 10 hores setmanals.

No sembla existir una actuació alternativa que pugui obtenir els mateixos efectes respecte dels objectius plantejats.

4. Els impactes més rellevants de les diferents opcions considerades:

- a) L'impacte sobre l'Administració de la Generalitat.**

Els recursos personals i materials de l'Administració de la Generalitat no es veuen afectats amb l'opció normativa preferida, atès que les hores que quedin disponibles als serveis d'atenció diürna durant l'absència d'un o més usuaris per l'inici d'una relació laboral es destinaran a atendre a altres persones que es trobin en llista d'espera. En conseqüència, els serveis continuaran tenint el mateix nombre d'usuaris i, per a atendre'ls, necessitaran els mateixos recursos personals i materials de què disposen actualment.

b) L'impacte sobre les administracions locals, tenint en compte la seva dimensió i el règim especial de Barcelona.

L'opció normativa preferida no té impacte sobre els recursos personals i materials de les administracions locals, ja que, com s'ha apuntat en l'apartat anterior, encara que algun usuari del centre ocupacional estigui absent durant unes hores o uns dies, es continuarà prestant el mateix servei, atès que una altra persona de la llista d'espera assistirà al centre durant la seva absència.

c) L'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i des de la perspectiva de la reducció de càrregues administratives per als ciutadans i per a les empreses.

L'opció normativa preferida no té impacte sobre les càrregues administratives per als ciutadans ni per a les empreses, ja que no es veu afectat cap procediment administratiu.

d) Els impactes econòmics, socials o ambientals rellevants que no s'hagin valorat als apartats anteriors.

La situació actual està tenint un impacte social i econòmic negatiu respecte de les persones amb discapacitat, atès que quan són usuàries d'un centre ocupacional, no poden accedir al món laboral, ni tan sols per a exercir una feina esporàdica o temporal.

Això té un impacte social molt negatiu per a aquestes persones, ja que veuen limitades les seves possibilitats d'integrar-se laboralment. Així mateix, la situació actual impedeix als usuaris dels centres ocupacionals prosperar econòmicament, atès que no perceben cap salari (al contrari, han d'abonar el preu públic que correspongui en cada cas). En canvi, en cas d'iniciar una relació laboral, encara que fos de manera temporal, rebrien una remuneració per la seva feina.

L'opció normativa preferida pot tenir un gran impacte social i econòmic respecte de les persones amb discapacitat i les seves famílies, ja que permetrà a les persones amb discapacitat que assisteixen a serveis d'atenció diürna introduir-se en el món laboral, encara que sigui de manera temporal, sense perdre la seva plaça al centre. D'aquesta manera aconseguirem la seva inclusió laboral progressiva i afavorirem la seva integració social. Cal destacar que exercir un treball remunerat les permetrà sentir-se realitzades personalment i obtenir més autonomia econòmica, afavorint la seva autonomia personal, així com la desinstitucionalització progressiva d'aquestes persones. Així mateix, la seva contractació permetrà a les empreses privades o institucions públiques trobar fàcilment personal pels llocs

de treball puntuals o esporàdics que normalment són difícils de cobrir precisament pel seu caràcter temporal de curta durada.

D'altra banda, l'opció normativa preferida permetrà que les persones que es troben en llista d'espera per a accedir als serveis d'atenció diürna puguin assistir al centre durant les hores que quedi lliure alguna plaça perquè un o més usuaris es trobin treballant temporalment. Això permetrà la familiarització d'aquestes persones amb un servei d'aquest tipus abans de la seva incorporació, sense perdre la seva posició a la llista d'espera.

Pel que fa a la Generalitat de Catalunya, l'opció normativa preferida no té impacte econòmic, ja que no implica increment o disminució de despesa.

5. Necessitat i oportunitat de l'aprovació de la norma

De tot l'exposat es dedueix que la proposta normativa resulta necessària i oportuna, atès que la normativa vigent que regula els serveis de centres de dia ocupacionals per a persones amb discapacitat intel·lectual, dels anys 90, no correspon a la realitat social i laboral actual. Aquesta normativa impedeix a les persones amb discapacitat que són usuàries d'un centre de dia ocupacional iniciar una relació laboral, encara que sigui esporàdica o temporal. Així doncs, dificulta la integració laboral i social d'aquest col·lectiu.

Segons el que disposa la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 13 de desembre de 2006, els estats part han d'eliminar les barreres que dificulten l'accés de les persones amb discapacitat al món laboral, per tal d'afavorir la seva inclusió i integració, adoptant totes les mesures legislatives, administratives o d'una altra índole que siguin pertinents. Així mateix, els estats part han d'encoratjar les oportunitats d'ocupació i la promoció professional de les persones amb discapacitat al mercat laboral, i donar-les suport per a la cerca, l'obtenció, el manteniment de l'ocupació i la incorporació a aquest.

En aquest sentit, la proposta s'adequa al que disposa la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i correspon al Departament de Drets Socials adoptar les mesures necessàries per fer efectius els drets reconeguts en la Convenció.

6. La procedència d'efectuar una consulta pública prèvia o bé la justificació de les excepcions que hi puguin concórrer, així com la valoració de la necessitat d'emprar, en el seu cas, altres eines i canals de participació complementaris a la publicació al Portal de la Transparència

És preceptiu fer una consulta pública a la ciutadania prèviament a l'elaboració del text d'una disposició reglamentària, en virtut del que disposa l'art. 66 bis.1 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya. En el present cas, no concorre cap dels supòsits previstos en l'apartat 3 del mateix precepte, en els quals es pot prescindir del tràmit de consulta prèvia.

Es considera oportú fer difusió de la Consulta Pública Prèvia mitjançant la publicació d'un enllaç al web del Departament de Drets Socials.

Marta Segura i Bonet
Directora General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat